

Afgørelser – Reg. nr.: 01139.00

Fredningen vedrører: Ellemosen

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 28-05-1949

Fredningsnævnet 08-03-1948

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

28/5-1949

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1949, den 28. maj, afsagde overfredningsnævnet paa grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 811/48 vedrørende fredning af arealer syd for Tibirke bakker.

I den af fredningsnævnet for Frederiksborg amtsraadskreds den 8. marts 1948 afsagte kendelse hedder det:

"I Skrivelse af 29. Juli 1946 har Danmarks Naturfredningsforening anmodet Nævnet om at foranledige, at Arealerne Syd for den Vej, der gaar langs Foden af Tibirke Bakker underkastes en Fredning, gaaende ud paa Forbud mod Bebyggelse og udsigtsforstyrrende Beplantning. Anmodningen begrundes med, at denne Vej er meget stærkt befærdet, og at Udsigten over Tibirke Llemose er af stor og egenartet landskabelig Værdi.

Omraadet for den foreslaede Fredning er i den nævnte Skrivelse og i en supplerende Skrivelse af 25. Novbr. 1946 angivet saaledes: en Strækning, der i Længden strækker sig fra Maleren Herman Vedels Hus til udenfor den østlige Grænse af Tibirke Kirkegaard og i Bredden fra Landevejen til Ramløse Aa.

Om dette Forslag har Naturfredningsraadet i Skrivelse af 3. Novbr. 1946 udtalt sig saaledes:

"Raadet kan i Anledning af den rejste Fredningssag udtale, at Udsigten fra Landevejen Syd for Tibirke Bakker over Ellemosen er af stor æstetisk Værdi. Vejen er allerede nu meget trafikeret, og det

maa antages, at denne Trafik yderligere vil stige, idet det maa forventes, at Vejen før eller senere gaar over til at blive Hovedfærdselsaare, eventuelt som Led i Gennemførelse af en Udformning af Kystvejen langs Kattegat, da man ikke forventer ved en saadan Vej at komme gennem Tisvilde Hegn."

Fra Statsgeolog, Dr. phil. K. Milthers foreligger følgende Udtalelse:

"Tibirke Bakker er et Led i en Israndsdannelse, som strækker sig fra Egnen Syd for Ramløse langs Nordøstkysten af Arresø op til Tisvilde..... Ellemosen har i Stenaldertiden dannet en Fjordarm, samtidig med at hele Arresø stod i Forbindelse med Hævet ved Melby Overdrev. Det er saaledes ikke blot Istiden, men ogsaa Postglacialtiden, Efteristiden, der har præget Landskabet i Egnen, og der er derfor al mulig Anledning til fra geologisk Side at anbefale en Fredning af Tibirke Bakker og deres nærmeste Omegn."

For Nationalmuseet har Museumsinspektør, Dr. phil. Terkel Mathiassen under Sagens Behandling udtalt, at Museet særlig er interesseret i, at Arealerne ved Oldtidsvejen fredes, idet man ønsker at kunne foretage nye Udgravninger."

Efter en opregning af de af fredningsforslaget omfattede arealer og disses ejere siges det videre:

"Under Sagens Behandling har Nævnet mødt en stærk Modstand fra Vejby-Tibirke Sogneraad. Denne Modstand har - paa Sogneraadets Foranledning - faaet Støtte hos adskillige af Vejby-Tibirke Sogns Beboere og har formentlig ogsaa været medvirkende til, at en Del af de foran nævnte Lodsejere har stillet sig vrangvilligt overfor Fredningsforslaget.

Sogneraadet begrundet sin Modstand saaledes: De Mennesker, der færdes paa Vejen mellem Tibirke Bakker og Ellemosen, er enten saadanne, der farer hastigt igennem i Bil og derfor ikke faar Tid til at nyde Udsigten, eller saadanne, som er vant til at gaa der og derfor ikke tænker noget videre over, om det, de kan se, er værd

at se paa eller ikke. Deraf skulde følge, at de eneste, der har virkelig Glæde af Udsynet over Ellemosen, er de Personer, der bor i Tibirke Bakker, men da disse bor ret højt, vil en Bebyggelse langs Vejen ikke genere dem.

Dernæst anfører Sogneraadet, hvad der utvivlsomt er rigtigt, at den Jord, der her er Tale om, er af en saa ringe landsbrugsmæssig Kvalitet, at det samfundøkonomisk set er bedre at bygge Huse paa den end at dyrke den. Hermed tænker Sogneraadet paa de Arealer, der støder op til Vejen; thi om selve Ellemosen siger Sogneraadet - "Mosearealerne freder sig selv", da disse er ubebyggelige i al Fremtid.

Det er Nævnets Opfattelse, bestyrket gennem adskillige Møder og mange Forhandlinger, at den stærke Modstand mod Fredningsforslaget bunder i følgende Betragtninger:

Da Tibirke Bakker henlæa i deres oprindelige Naturtilstand, havde man for Øje et Landskabsbillede af enestaaende Skønhed. Men efterhaanden som disse Bakker blev Genstand for Bebyggelse og den af Bebyggelse følgende Beplantning, er denne landskabelige Skønhed omend ikke forsvundet saa dog i høj Grad forringet. Desto urimeligere (ja, næsten forargeligt) maa det da føles, at netop disse Mennesker, som har handlet ilde med de Naturværdier, som det faldt i deres Lod at forvalte, nu - og tilmed uden at skulle betale nogetsomhelst derfor - vil baandlægge Jord, som de ikke ejer, og derigennem opnaa Fordele paa Bekostning af dem, der ejer Jord Syd for Bakkerne.

Hertil skal Nævnet kun bemærke, at det er rigtigt, at der efterhaanden er kommet for megen Beplantning paa Tibirke Bakker, uden dog at Nævnet tør sige, om dette skyldes Naturen (Selvsaaning) eller Bakkernes Beboere. Af denne Grund er det Nævnets Agt, saasnart nærværende Sag er bragt til Afslutning, at skride til en Fredning af Tibirke Bakker. Naar dette ikke forlængst er sket, skyldes det, at Bebyggelsen af Bakkerne er sket paa en overmaade

nænsom med Landskabet stemmende Maade, og at man hidtil har regnet med, at der ad frivillig Vej vilde fremkomme betryggende Fredningsservituter."

Der gives derefter i kendelsen oplysning om den stilling, ejerne har indtaget overfor fredningsforslaget, og kendelsen fortsættes saaledes:

"Af Panthaverne har Finansministeriet m.H.t. Matr. Nr. 5a (Jørgen Larsen, se foran under Nr. 27) gjort Krav paa Udbetaling af eventuel Erstatning til Dækning af Istandsættelseslaan paa 1438 Kr. og m.H.t. Matr. Nr. 2g m.fl. Herman Vedel (foran under Nr. 20) fremsat tilsvarende Krav til Dækning af et Staldhygiejne-laan paa 336 Kr.

Det er Nævnets Overbevisning, at Fredningsforslaget bør fremmes i det nedenfor angivne Omfang. For de mange (overordentlig mange) Mennesker, der har Lejlighed til at færdes - være sig i Bil, paa Cykle eller til Fods - ad Vejen Syd for Tibirke Bakker, er dette at se udover Ellemosen det samme som at se udover sit eget Land gennem Tusinde Aar. Det er et Syn, der - paa alle Aarstider og i alle Belysninger - virker lige betagende. Nævnet finder det beklageligt, at der allerede i Vejens umiddelbare Nærhed er opført Huse, heraf især det sidst opførte er af skæmmende Virkning, og Nævnet maa derfor - i Modsetning til Sogneraadet, hvis Betragtninger ikke kan tiltrædes - anse det som yderst paakrævet, at fortsat Bebyggelse standses i Tide.

Man har derfor anmodet Landinspektør Jelvard om at undersøge, hvilke Dele af Arealet, der egner sig til Bebyggelse, idet man - i Overensstemmelse med Sogneraadet - er gaaet ud fra, at selve Mosearealerne "freder sig selv".

De Arealer, der støder op til Landevejen, er - naar man bevæger sig fra Tibirke Kirkegaard til Maleren Herman Vedels Hus - følgende:

Matr. Nr. 4a, 5a, 5x, 5y, 1br, 1ef, 1ch, 1ci, 1ck, 1u, 1c,

14h, 14a, 14o, 14l, 14z, 14k, 14ag, 14b, 14r, 2h, 2t, 2s, 2g.

Om sine Undersøgelser skriver Landinspektøren følgende:

"Hovedparten af Arealet er meget lave Arealer, hvorfor jeg med passende Mellemlum har foretaget Prøvegravning for at konstatere Grundvandets Højde og paa dette Grundlag søge at træffe Bestemmelse om, hvilke Arealer der er egnede til Bebyggelse.

Maalingen er foretaget i det tørre Efteraar 1947, og jeg har skønnet, at hvis Grundvandet stod en Meter eller mere under Terræn, maatte Arealet siges at være bebyggeligt, hvorimod Grunde paa hvilke Grundvandet ikke er fjernet en Meter fra Overfladen, skønnes ubebyggelige."

Paa et under Sagen fremlagt Kort har Landinspektøren med rødt vist dels 300 m Grænsen fra Skov, dels Grænserne for de Omraader, der anses som bebyggelige.

Resultatet er følgende:

Den bebyggelige Del af Matr. Nr. 4a falder indenfor Skovgrænsen.

Af Matr. Nr. 5a - hvorpaa der hviler Landbrugsforpligtelse, skønnes udenfor Skovgrænsen 28.500 Kv. Meter at være bebyggelige.

Landinspektøren tilføjer dog med Hensyn til disse 2 Matrikulsnumre, at der - udenfor 300 m Grænsen - længere ude i Mosen findes enkelte Arealer, der kan bebygges, men de ligger i stor Afstand fra den offentlige Vej.

Følgende hele Matr. Numre anses som bebyggelige: 5x, (4530 Kv.m), 5y (2759 Kv.m) 1br (878 Kv.m), 1cf (984 Kv.m), 1ch (663 Kv.m), 1ci (660 Kv.m), 1ck (788 Kv.m), og 1u (37007 Kv.m ÷ Vej 982 med paa-hvilende Landbrugsforpligtelse). Disse Arealer ligger udenfor Skovgrænsen.

Af Matr. Numrene 1c, 14h og 14a (alle udenfor Skovgrænsen) skønnes henholdsvis 2500 Kv. m, 6500 Kv. m og 10.300 Kv. m at være bebyggelige, medens hele Matr. Nr. 14 o, der ligeledes ligger udenfor Skovgrænsen og er 1970 Kv. m stort, skønnes bebyggeligt.

Paa Matr. Nr. 1c, 14h og 14a hviler Landbrugsforpligtelse.

Af Matr. Nr. 14l, hvorpaa der hviler Landbrugsforpligtelse og 14x skønnes henholdsvis 7000 Kv. og 7500 Kv. m at være bebyggelige (udenfor Skovgrænsen), medens Matr. Nr. 14k og 14ag skønnes at være ubebyggelige.

Matr. Nr. 14r, 2h, 2t og 2s falder indenfor Skovgrænsen. De anses iøvrigt ikke som bebyggelige.

Af Matr. Nr. 14b anses 3800 Kv. m udenfor og af Matr. Nr. 2g 6500 Kv. m indenfor Skovgrænsen som bebyggelige. Paa Matr. Nr. 2g hviler Landbrugsforpligtelse.

Nævnet kan tiltræde Landinspektørens Beregninger, bortset fra at Matr. Nr. 14x i det væsentligste maa anses som ubebyggeligt.

Herefter bemærker Nævnet følgende:

Med Hensyn til Matr. Nr. 4a og 5a skønnes det ikke - paa Grund af Landskabets Karakter - nødvendigt at inddrage under Fredningen andet end den Del, der ligger indenfor Skovgrænsen. Endvidere skønnes det at være forsvarligt - af Hensyn til at begrænse Erstatningsudgifterne - at holde Matr. Nr. 5x, 5y, 1br, 1cf, 1ch, 1ci, 1ck og 1u udenfor Fredningen. Forøvrigt bør Fredningen gennemføres i det foreslaaede Omfang.

Med Hensyn til Erstatningerne bemærkes følgende:

Der bør ikke tilkendes nogen Erstatning for Fredning af de Arealer, der ligger indenfor Skovgrænsen.

Der findes ej heller Grund til at yde Erstatning for de Arealer, der efter det foran anførte maa anses som uegnede til Bebyggelse. Til Gengæld bør der gives Ejerne Ret til at udnytte disse Arealer til Tørveskæring og til Beplantning af Pil.

Med Hensyn til det af en enkelt Ejer udtalte Ønske om tillige at bevare Retten til skove Birk bemærkes, at Skovrideren for Tisvilde-Frederiksværk Skovdistrikt har udtalt, at det - hvis man ønsker at bevare Mosen i dens nuværende Tilstand - ikke kan være rigtigt at forbyde Skovning af Birketræer i Mosen, idet et saadant Forbud ganske givet i Løbet af en kortere Aarrække vil medføre, at

hele Mosen bliver skovbevokset.

Dette Synspunkt kan Nævnet tiltræde.

Iøvrigt bemærkes, at der findes Bebyggelse paa følgende Matr. Numre:

Matr. Nr. 14 o, 1c, 1ci, 1cf. 1br, 5x og 5y; men af disse falder kun det førstnævnte ind under Fredningen. Naar Nævnets Medlemmer saaledes er naaet til det Resultat, at der ikke bør betales Erstatning for de to foran nævnte Kategorier af Ejendomme, er dette sket efter indgaaende Overvejelse og med Overvindelse af de Betænkeligheder, der naturligt har gjort sig gældende.

Afgørende for Nævnet har det f.s.v. angaar Matr. Nr. 4a og 5a været, at det drejer sig om Landbrugsejendomme, der næppe agtes udstykket til Bebyggelse, og hvor det maa anses som overvejende sandsynligt, at eventuelle Ansøgninger om Dispensation fra Skovbygge- linien vilde blive afslaaet.

Med Hensyn til de øvrige Arealer har det været afgørende for Nævnets Standpunkt, at Grundskylden for disse Arealer er saa ringe, at en Erstatning vilde blive uden nogen videre Betydning for den enkelte, samt at den hidtidige Brugsret ikke bliver indskrenket.

Iøvrigt bemærkes om Erstatningerne følgende:

Med Hensyn til Landbrugsejendommene Matr. Nr. 1c og 14h, der ejes af Brøndgraver Larsen, fastsættes Erstatningen til 2000 Kr., og med Hensyn til Landbrugsejendommen Matr. Nr. 14a tillægges der Ejeren Gartner Alexius van Hauen en Erstatning paa 2500 Kr.

Ejeren af Matr. 14 o (der er bebygget) Fru Vesta Magnus har givet Afkald paa Erstatning.

Der tillægges Ejeren af Landbrugsejendommen Matr. Nr. 14l, for- annævnte Gartner A. van Hauen 1500 Kr., og Ejeren af Matr. Nr. 14x, Gaardejer Rob. Sylvest 1000 Kr., idet denne Ejendom som foran anført i det væsentligste kan anses som ubebyggelig.

Med Hensyn til Matr. Nr. 14b har Ejeren Fru Valborg Olga Hertz, som anført forbeholdt sig Erstatning. Nævnet skønner imidlertid, at Fredningen maa stemme saaledes med hendes Interesse, at der ikke er

Grund til at tillægge hende nogen Erstatning.

Forøvrigt tilkendes der i Overensstemmelse med det foran anførte ingen Erstatninger.

Herefter bestemmes: Arealet Syd for Tibirke Bakker (Ellemosen m.m.) fredes. Dette Areal omfatter følgende Matr. Numre af Tibirke By og Sogn:

1b, 1c, 1ck, 1d, 1e, 1f, 1g, 1h, 1m, 1n, 1o, 1p, 1q, 1r, 1s, 1y, 1z, 1æ, 2b, 2bd, 2g, 2h, 2i, 2k, 2l, 2m, 2n, 2p, 2q, 2r, 2s, 2t, 3a, 3d, 3e, 3f, 3k, 3m, 4a, (dog kun forsaavidt angaar den Del af Ejendommen, der ligger indenfor 300 m fra Tisvilde Hegn), 4e, 4f, 5a, (dog kun forsaavidt angaar den Del af Ejendommen, der ligger indenfor 300 m fra Tisvilde Hegn), 5c, 14a, 14ag, 14b, 14h, 14k, 14l, 14 o, 14r og 14æ.

Fredningen gaar ud paa følgende:

Arealet skal henligge i sin naturlige Tilstand uden Indgreb af nogen Art.

Det er navnlig forbudt:

1) at opføre Bygninger af enhver Art, herunder Drivhuse, Garager, Boder eller Skure, samt at anbringe Indretninger, der kan virke skæmmende, herunder Ledningsmaster o. lign.

2) at foretage Afgravning eller Opfyldning af det naturlige Jordsmon eller henkaste Affald derpaa.

3) at foretage Beplantninger af Arealet, bortset fra lavstammede Piletræer.

4) at anlægge Veje eller Stier. Det skal dog være Ejerne tilladt at skære Tørv og at skove Birk.

Som Erstatning tillægges der:

Brøndgraver Th. Larsen 2000 Kr.

Gartner Alexius van Hauen 4000 Kr.

Gaardejer Rob. Sylvest 1000 Kr.

Da Sagen skønnes at have Betydning for store Dele af Landet, bestemmes det i Medfør af Naturfredningslovens § 7, at Statskassen bør udrede to Trediedele af Erstatningen (altsaa 4666 Kr. 67 Øre),

medens Resten udredes af Frederiksborg Amt (altsaa 2333 Kr. 33 Øre).

Kendelsen vil være at tinglyse som servitutstiftende paa de foran nævnte Ejendomme. Paataleret har Fredningsnævnet for Frederiksborg Amt."

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, hvorhos den er indanket af brøndgraver Th. Larsen, gartner Alexius van Hauen, forpagter Kaj Helge Larsen, gaardejer Søren Nielsen Hansen, maleren Herman Vedel, gaardejer Svend Aage Svendsen, tørvefabrikant Jørgen Larsen, gaardejer Alfred W. Larsen og gaardejer Robert Sylvest samt af Tibirke sogneraad og Danmarks naturfredningsforening. Ejerne paastaar kendelsen ophævet eller højere erstatninger. Sogneraadet paastaar kendelsen ophævet. Naturfredningsforeningen paastaar fredningsraadet udvidet og fredningsbestemmelserne skærpet.

Overfredningsnævnet har den 1. maj 1948 afholdt aastedsmøde i sagen og forhandlet med de ankende ejere og andre i sagen interesserede. Særlige forhandlinger har været ført med maleren Herman Vedel. Overfredningsnævnet har kunnet indgaa paa dennes ønske om at maatte opføre et hus indenfor 300 m fra skoven, dog saaledes, at husets beliggenhed og udseende skal forelægges overfredningsnævnet til godkendelse. Man vedtog derhos at ophæve fredningen forsaavidt angaar de nord for ejendommene matr. nr. 141 og 4f beliggende arealer, idet en fredning af disse arealer ikke skønnes at være af tilstrækkelig betydning. En del af disse er iøvrigt beliggende indenfor 300 m fra skov.

Fredningen vil herefter omfatte følgende arealer af Tibirke by og sogn:

matr. nr. 1b		skrædermester Max Gringer, Griffenfeldtsgade 45, Kbhvn. Ø.
"	"	4f brøndgraver Th. Larsen, Tibirke pr. Tisvildeleje
"	"	ld gaardejer Ole Chr. Jørgensen, Evetofte pr. Melby
"	"	le uldhandler Peter Christensen, Ramløse Sand pr. Frederiksværk

- matr. nr. lf Lars Andersen Larsen, Evetofte pr. Melby
- " " lg arbejdsmand Ole Jørgensen, Vinderød Skov pr. Frederiksværk og arbejdsmand Aleksgaard Pedersen, Kregme
- " " lh murer Jørgen David Nielsen, Tibirke pr. Tisvildeleje
smed Jens " " , Ørby pr. Helsingør
murer Christian " " , " "
- " " lm fru Laura Kristine Nielsen, Taagerup pr. Helsingør
- " " ln Jens Jørgen Pedersen, Vejby
- " " lo; gartner Alexius van Hauen, Tibirke pr. Tisvildeleje
14l
- " " lp Mandrup Justesen, Ørby pr. Helsingør
- " " lq, Aage Nielsen, Højbo pr. Tisvilde
lr
- " " ls murermester Johs. F. Aug. Poulsen, Tisvilde
- " " 2b landmand Bendt Laur. Bendtzen, Kamløse pr. Helsingør
- " " 2g, 2i, 2k, 2l, 2m, 2n, 2p, 2q, 2r, 2s
kunstmaler Herman Vedels enke, Amaliegade 15, København K.
- " " 2h Carl Chr. Olsen, Vejby pr. Helsingør
gaardejer Jens Olsen, smstds.
konsulent N.A. Nielsen, Lavø pr. Helsingør
- " " 2t ingeniør Holger Bille, Pilestræde 8, København K.
- " " 3d forpagter Hans Chr. Svendsen, Krogsgaard, Hølløse
pr. Vejby
- " " 3e, } inspektør Arne Barslund og
3f } kontorchef Viggo Barslund, Solbakkevej, Rungsted
- " " 3k fru Harriet Strand, Strandhøjgaard, Vejby
- " " 5c gaardejer Alfr. W. Larsen, Askemosegaard, Ørby pr.
Vejby
- " " 14ag grosserer Adolf Melby, Ryvangsalle 6, København Ø.
14k

matr. nr. 14b fru Valborg Olga Hertz, Tibirke Bakker pr. Tisvildeleje

" " 14r fru Agnete Skov Brandt, Vemmetoftealle 5, Gentofte

" " 14a gaardejer Kob. Sylvest, Tibirke pr. Tisvildeleje.

Da der ikke er opnaaet nogen mindelig ordning vedrørende erstatningsspørgsmaalet med brøndgraver Th. Larsen, gartner Alexius van Hauen, gaardejer Alfred W. Larsen og gaardejer Robert Sylvest, har man i medfør af naturfredningslovens § 20 forelagt dette spørgsmaal for taksationskommissionen vedrørende naturfredning til afgørelse paa det i kendelsen angivne grundlag, hvorved bemærkes, at arealerne tilhørende de ankende lodsejere forpagter Kaj Helge Larsen, gaardejer Søren Nielsen Hansen, gaardejer Svend Aage Svendsen og torvefabrikant Jørgen Larsen i henhold til det foranstaaende er udgaaet af fredningsagen.

Kommissionen har under en den 28. december 1948 afholdt taksationsforretning fastsat erstatningerne saaledes:

brøndgraver Th. Larsen.....	100 kr.
gartner Alexius van Hauen.....	2000 "
gaardejer Alfr. W. Larsen.....	400 "
" Robert Sylvest.....	1500 "

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstaaende følgende ændringer.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Frederiksborg amtsraadsreds den 8. marts 1948 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer syd for Tibirke bakker stadfæstes med de af det foranstaaende følgende ændringer. Et kort, nr. Fr. 111 visende grænsen for de saaledes fredede arealer er vedhæftet nærværende kendelse.

I erstatning tillægges der

Brøndgraver Th. Larsen.....	100 kr.
gartner Alexius van Hauen.....	2000 "

gaardejer Alfr. W. Larsen..... 400 kr.

" Robert Sylvest..... 1500 "

Erstatningerne, ialt 4000 kr., udredes med $\frac{2}{3}$ af statskassen
og $\frac{1}{3}$ af Frederiksborg amtsfond.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

overfredningsnævnets sekretær

FREDNINGSNÆVNET >

8/3-48

KENDELSE AFSAGT DEN 8. MARTS 1948.
AF NATURFREDNINGSNÆVNET FOR FREDERIKSBORG AMT.

I Skrivelse af 29. Juli 1946 har Danmarks Naturfredningsforening anmodet Nævnet om at foranledige, at Arealerne Syd for den Vej, der gaar langs Foden af Tibirke Bakker underkastes en Fredning, gaaende ud paa Forbud mod Bebyggelse og udsigtsforstyrrende Beplantning. Anmodningen begrundes med, at denne Vej er meget stærkt befærdet, og at Udsigten over Tibirke Ellemose er af stor og egenartet landskabelig Værdi.

Omraadet for den foreslaaede Fredning er i den nævnte Skrivelse og i en supplerende Skrivelse af 25. Novbr. 1946 angivet saaledes: en Strækning, der i Længden strækker sig fra Maleren Herman Vedels Hus til udenfor den østlige Grænse af Tibirke Kirkegaard og i Bredden fra Landevejen til Ramløse Aa.

Om dette Forslag har Naturfredningsraadet i Skrivelse af 8. Novbr. 1946 udtalt sig saaledes:

"Raadet kan i Anledning af den rejste Fredningssag udtale, at Udsigten fra Landevejen Syd for Tibirke Bakker over Ellemosen er af stor æstetisk Værdi. Vejen er allerede nu meget trafikeret, og det maa antages, at denne Trafik yderligere vil stige, idet det maa forventes, at Vejen før eller senere gaar over til at blive Hovedfærdselsaare, eventuelt som Led i Gennemførelse af en Udformning af Kystvejen langs Kattegat, da man ikke forventer ved en saadan Vej at komme gennem Tisvilde Hegn".

Fra Statsgeolog, Dr. phil. K. Lilthers foreligger følgende Udtalelse: Tibirke Bakker er et Led i en Israndsdannelse, som strækker sig fra Eggen Syd for Ramløse langs Nordøstkysten af Arresø op til Tisvilde..... Ellemosen har i Stenaldertiden dannet en Fjordarm, samtidig med at hele Arresø stod i Forbindelse med Havet ved Melby Overdrev. Det er saaledes ikke blot Istiden, men ogsaa Postglacialtiden, Efteristiden, der har præget Landskabet i Eggen, og der er derfor al mulig Anledning til fra geologisk Side at anbefale en Fredning af Tibirke Bakker og deres nærmeste Omegn".

For Nationalmuseet har Museumsinspektør Dr. phil. Terkel Mathiasen under Sagens Behandling udtalt, at Museet særlig er interesseret i, at Arealerne ved Oldtidsvejen fredes, idet man ønsker at kunne foretage nye Udgravninger.

Det Areal, som Fredningsforslaget tager Sigte paa, omfatter de nedenfor nævnte Matrikulsnumre af Tibirke By og Sogn. De vedføjede Tal angiver henholdsvis Størrelsen i Kvadratmeter og Grundskyldsværdien. Naar der er tilføjet Lbf., betyder det, at Ejendommen er underkastet Landbrugsforpligtigelse.

1) lb, 7959, 200 Kr. Ejers: Skrædermester Max Gringer, Griffenfelts-gade 45, Kbh. N.

2) 1 br. (878), 1c (3140, Lbf) 1u, (37007 + Vej 982 Lbf), hvorfra for-

nylig er udstykket 1ch (663), 1ci (660) g 1ck (788), 4f (15642), 14h (7253 + Vej 360 Lbf) samlet Grundskyld 5100 Kr., Ejer Brøndgraver Th. Larsen, Tibirke, dog at 1ch ejes af Brøndgraver H.A. Larsen, Bruremarken, Fredensborg, og at 1ci ejes af Fru K. Jensen, Valdemarsgade 2, Kbh. V.

3) 1cb, 23970 + Vej 230, 1000 Kr., Ejer Vognmand Carl Magnussen, Vinderød Skov pr. Fr.værk.

4) 1cf, 984, 500 Kr., Ejer Vognmand Edm. Rich. Larsen, Tibirke.

5) 1d, 8203, 200 Kr Lbf, Ejer Gdr. Ole Chr. Jørgensen, Evetofte pr. Melby.

6) 1e, 9285, 200 Kr., Ejer Uldhandler Peter Christensen, Ramløse Sand pr. Helsingø.

7) 1f, 6935, 100 Kr., Lbf, Ejer Lars Andersen Larsen, Evetofte pr. Melby.

8) 1g, 7483 + Vej 820, 100 Kr., Ejere Arbejdsmandene Ole Jørgensen og Aleksgaard Pedersen, Asserbo pr. Liseleje.

9) 1h, 6756, 100 Kr., Ejere Murer Jørgen David Nielsen, Tibirke, og Smed Jens David Nielsen, Murer Chr. David Nielsen, begge Ørby pr. Helsingø.

10) 1m, 9882, 100 Kr., Fru Laura Kristine Nielsen, Taagerup pr. Helsingø.

11) 1n, 9882, ikke særskilt vurderet, Lbf. Ejer: Jens Jørgen Pedersen, Vejby.

12) 1o, 8380 + Vej 105, 14a, 11400 + Vej 380, 141, 16.900 + Vej 700, samlet Grundskyld 2600 Kr., Lbf (paa alle 3 Ejendomme) Ejer: Gartner Alexius van Hauen, Tibirke.

13) 1p, 8235 + Vej 110, ikke særskilt vurderet, Lbf, Ejer: Mandrup Justesen, Ørby pr. Helsingø.

14) 1q, 4196 + Vej 59 og 1r 5516 + Vej 70, ikke særskilt vurderet, Lbf, paa begge Ejendomme, Ejer: Aage Nielsen, Højbo, Tisvilde.

15) 1s, 4039 + Vej 55, 100 Kr., Ejer: Muremester Johs. Fritz Aug. Poulsen, Tisvilde.

16) 1y, 54100 (ikke særskilt vurderet) og 1z, 42660, 1900 Kr., Ejer: Forpagter Kaj Helge Larsen, Ørby pr. Helsingø.

17) 1æ, 23000 + Vej 240, 700 Kr., Ejer: Parcellist Sv. Aage Jacobsen, Tibirke, og Handelsmand Sigfred Olsen, Fr.værk.

18) 2b, 16549, 300 Kr., Lbf, Ejer: Landmand Bendt Lauritz Bendtsen, Ramløse pr. Helsingø.

19) 2bd, 68974, 1400 Kr., Ejer: Søren Nielsen Hansen, Tibirke.

20) 2g, 114.950 + Vej 1630, Lbf, 2i, 10248, 2k, 4547, 2l, 11.939, 2m, 16557, 2n, 10548, 2p, 2754, 2q, 2754, 2r, 5012, 2s, 9300, samlet Grundskyld 11.900 Kr., der omfatter den samlede Ejendom, heraf en Del ligger Nord for Vejen. Ejer: Kunstmaier Herman Vedel, Amaliegade 15, Kbh. K.

21) 2h, 21312, 600 Kr., Ejere: Carl Chr. Olsen, Vejby, Gaardejer Jens Olsen, Vejby og Konsulent N.A. Nielsen, Lavø pr. Helsingø.

22) 2t, 16.300, 500 Kr., Ejer: Ingeniør Holger Bille, Nørresøgade 19A, Kbh. K.

23) 3a, 88700 ikke særskilt vurderet, Lbf, Ejer: Smed Aage Svendsen, Tibirke.

24) 3d, 17.400, ikke særskilt vurderet, Lbf, Ejer: Forpagter Hans Chr. Svendsen, Krogsgaard, Holløse pr. Vejby.

25) 3e, 16182 + Vej 169, og 3f, 15.524 + Vej 402, Lbf (paa begge Ejendomme) samlet Grundskyld 8300 Kr., Ejere: Inspektør Arne Barslund og Kontorchef Viggo Barslund, Solbakkevej, Rungsted.

26) 3k, 44.832, 1600 Kr., Ejer: Fru Harriet Strand, Strandhøjgaard, Vejby.

27) 3m, 32620 + Vej 920 og 5a 217.296 + Vej 1560, samlet Grundskyld 19.100 Kr., Lbf paa 5a, Ejer: Tørvefabrikant Jørgen Larsen, Tibirke.

28) 4a, 246299, ikke særskilt vurderet, Lbf, Ejer: Gaardejer Hans Albrecht Pedersen, Tibirke.

29) 4e, 54433, 2700 Kr., Ejer: Højsteretssagfører Ejvind Møller. Højbrø lads 6, Kbh. K.

30) 5c, 72100, 16100 Kr., Lbf, Ejer: Gaardejer Alfred W. Larsen, Askemosegaard, Ørby pr. Vejby.

31) 5x, 4530 og 5y, 2759, samlet Grundskyld 2200 Kr., Ejer: Sygeplejerske Frk. Ingeborg Larsen, Tibirke (Savskærer A. Larsen, Tibirke er formentlig Medejer af 5y)

32) 14ag, 3870 + Vej 250 og 14k, 8793 + Vej 200, samlet Grundskyld 600 Kr., Ejer: Grosserer Adolf Melby, Ryvangsalle 6, Kbh. Ø.

33) 14b, 20.100 + 430, 8400 Kr., Ejer: Fru Valborg Olga Hertz, Tibirke Bakker (Grundskylden omfatter hele Ejendommen, hvoraf en Del ligger Nord for Vejen)

34) 14o, 1970, 1000 Kr., Ejer: Fru Vesta Magnus, Tibirke.

35) 14r, 4600, ikke særskilt vurderet, Ejere: Fru Agnethe Skov Brandt, Vemmetoftealle 10, Gentofte og Civilingeniør Jørgen Brandt, Hovmarksvej 61, Charlottenlund.

36) 14s, 10442 + Vej 230, ikke særskilt vurderet, Ejer: Gaardejer Rob. Sylvest, Tibirke.

Under Sagens Behandling har Nævnet mødt en stærk Modstand fra Vejby - Tibirke Sogneraad. Denne Modstand har - paa Sogneraadets Foranledning - faaet Støtte hos adskillige af Vejby-Tibirke Sogns Beboere og har formentlig ogsaa været medvirkende til, at en Del af de foran nævnte Lodsejere har stillet sig vrangvilligt overfor Fredningsforslaget.

Sogneraadet begrundet sin Modstand saaledes: De Mennesker, der færdes paa Vejen mellem Tibirke Bakker og Ellemosen, er enten saadanne, der farer hastigt igennem i Bil og derfor ikke faar Tid til at nyde Udsigten, eller saadanne, som er vant til at gaa der og derfor ikke tænker noget videre over, om det, de kan se, er værd at se paa eller ikke. Deraf skulde følge, at de eneste, der har virkelig Glæde af Udsynet ^{over} Ellemosen, er de Personer, der bor i Tibirke Bakker, men da disse bor ret højt, vil en Bebyggelse langs Vejen ikke genere dem.

Dernæst anfører Sogneraadet, hvad der utvivlsomt er rigtigt, at den Jord, der her er Tale om, er af en saa ringe landbrugsmæssig Kvalitet, at det samfundsøkonomisk set er bedre at bygge Huse paa den, end at dyrke den. Hermed tænker Sogneraadet paa de Arealer, der støder op til Vejen; thi om selve Ellemosen siger Sogneraadet - atter med Rette - "Mosearealerne freder sig selv", da disse er ubebyggelige i al Fremtid.

Det er Navnets Opfattelse, bestyret gennem adskillige Møder og mange Forhandlinger, at den stærke Modstand mod Fredningsforslaget bunder i følgende Betragtninger:

Da Tibirke Bakker kunlaa i deres oprindelige Naturtilstand, havde man fået Øje et Landskabsbillede af enestaaende Skønhed. Men efterhaanden som disse Bakker blev Genstand for Bebyggelse og den af Bebyggelse følgende Beplantning, er denne landskabelige Skønhed omend ikke forsvundet saa dog i høj Grad forringet. Desto urimeligere (ja, næsten forargeligt) maa det da føles, at netop disse Mennesker, som har handlet ilde med de Naturværdier, som det faldt i deres Lod at forvalte, nu - og tilmed uden at skulle betzle nogetsomhelst derfor - vil baandlægge Jord, som de ikke ejer, og derigennem opnaa Fordele paa Bekostning af dem, der ejer Jord Syd for Bakkerne.

Hertil skal Nævnet kun bemærke, at det er rigtigt, at der efterhaanden er kommet for megen ~~Spekulation~~ paa Tibirke Bakker, uden dog at Nævnet tør sige, om dette skyldes Naturen (Selvsamning) eller Bakkernes Beboere. Af denne Grund er det Navnets Agt, saasnart nærværende Sag er bragt til Afslutning, at skride til en Fredning af Tibirke Bakker. Naar dette ikke forlængst er sket, skyldes det, at Bebyggelsen af Bakkerne er sket paa en overmaade naansom med Landskabet stemmende Maade, og at man hidtil har regnet med, at der er ad frivillig Vej vilde fremkomme betryggende Fredningsservituter.

Med Hensyn til de af denne Sag omfattede Lodsejere er under Forhandlingerne følgende fremkommet:

Mod Fredningsforslaget protokoleres følgende:

No. 1 (se foran) Gringer, Subsidiært kræver han sin Købesum 1000 Kr. samt 200 Kr. som afholdte Udgifter i Erstatning.

Nr. 2 Th. Larsen. Han anser 1 Kr. pr. Kv.Alen som en passende Erstatning, endvidere protesterer H.A. Larsen og Fru K. Jensen.

Nr. 4 E. Rich. Larsen - som Nr. 2.

Nr. 5 Ole Chr. Jørgensen. Han kræver en Erstatning paa 600 Kr.

Nr. 7 L.A. Larsen. Han kræver en Erstatning paa 1000 Kr.

Nr. 8. Jørgensen og Pedersen - som Nr. 2.

Nr. 12 A. van Hauen - som Nr. 2.

Nr. 16 K.H. Larsen - som Nr. 2.

Nr. 17 Jacobsen og Olsen - som Nr. 2.

Nr. 23 Sv.Aa. Svendsen - som Nr. 2.

Nr. 26 Fru Harriet Strand. Hendes Erstatningskrav er paa ca. 4000 Kr., hvilket Krav dog formentlig ikke gælder, hvis der maa dyrkes Pil paa Arealet. (500 Kr. pr. Td. Land)

Beplantning

Nr. 27 Jørgen Larsen - som Nr. 2.

Nr. 28 Albrecht Pedersen - som Nr. 2.

Nr. 30 A.W. Larsen - som Nr. 2.

Nr. 31 Sygeplejerske Frk. Ingeborg Larsen ønsker at udvide den Bebyggelse hun har, saaledes at hun, naar hun ikke længere kan være Sygeplejerske, kan indrette et Rekonvalescenthjem. Derpaa beror, siger hun, hele hendes Fremtid. Noget Erstatningskrav har hun ikke formuleret.

Nr. 36 Sylvest - som Nr. 2.

Følgende Lodsejere har ikke overfor Navnet fremsendt nogen Tilkendegivelse

Nr. 8: Fru K. Jensen

Nr. 3: Magnussen

" 9: David Nielsen

" 10: Fru Nielsen

" 13: Mandrup Justesen

" 15: Poulsen

" 18: Bendtsen

" 19: S.M. Hansen

" 24: Svendsen

" 25: Barslund

" 35: Brandt

Følgende Lodsejere har - uden Erstatningskrav - sluttet sig til Forslaget:

Nr. 6: P. Christensen (dog med det Forbehold, at han maa plante Pil)

" 11: J.J. Pedersen (dog med det Forbehold, at han maa skære Tørv og skære Birk)

Nr. 14: Aa. Nielsen (dog med det Forbehold, at han maa skære Tørv).

" 20: Herman Vedel

" 21: N.A. Nielsen m.f.

" 22: H. Bille

" 29: Ejev. Møller

" 32: A. Melby

" 33: Fru Hertz (hun har dog forbeholdt sig at fremsætte Erstatningskrav)

Nr. 34: Fru Vesta Magnus.

Af Panthaverne har Finansministeriet m.H.t. Matr.Nr. 5a (Jørgen Larsen, se foran under Nr. 27) gjort Krav paa Udbetaling af eventuel Erstatning til Dækning af Istandsættelseslaan paa 1438 Kr og m.H.t. Matr. Nr. 2g m.fl. Herman Vedel (foran under Nr. 2) fremsat tilsvarende Krav til Dækning af et Staldhygiejnelaan paa 336 Kr.

Det er Navnets Overbevisning, at Fredningsforslaget bør fremmes i det nedenfor angivne Omfang. For de mange (overordentlige mange) Mennesker, der har Lejlighed til at færdes - være sig i Bil, paa Cykle eller til Fods - ad Vejen Syd for Tibirke Bakker, er dette at se udover Ellemosen det samme som at se udover sit eget Land gennem Tusinde Aar. Det er et Syn, der - paa alle Aarstider og i alle Belysninger - virker lige betagende. Navnet finder det beklageligt, at der allerede i Vejens umiddelbare Nærhed er opført Huse, heraf især det sidst opførte er af skæmmende Virkning, og Navnet maa derfor - i Modsætning til Sogneraadet, hvis Betragtninger ikke kan tiltrædes - anse det som yderst paakrævet, at fortsat Bebyggelse standses i Tide.

Man har derfor anmodet Landinspektør Jelvard om at undersøge, hvilke Dele af Arealet, der egner sig til Bebyggelse, idet man - i Overensstemmelse med Sogneraadet - er gaaet ud fra, at selve Mosearealerne "freder sig selv".

De Arealer, der støder op til Landevejen, er - naar man bevæger sig fra Tibirke Kirkegaard til Maleren Herman Vedels Hus - følgende:

Matr.Nr. 5a, 5x, 5y, 1br, 1af, 1ch, 1ci, 1ck, 1u, 1c, 14h, 14a, 14o, 14l, 14a, 14k, 14ag, 14b, 14r, 2h, 2t, 2s, 2g.

Om sine Undersøgelser skriver Landinspektøren følgende:

"Hovedparten af Arealet er meget lave Arealer, hvorfor jeg med passende Mellemrum har foretaget Prøvegravning for at konstatere Grundvandets Højde og paa dette Grundlag søge at træffe Bestemmelse om, hvilke Arealer der er egnede til Bebyggelse.

Maalingen er foretaget i det tørre Efteraar 1947, og jeg har skønnet, at hvis Grundvandet stod en Meter eller mere under Terræn, maatte Arealet siges at være bebyggeligt, hvorimod Grunde paa hvilke Grundvandet ikke er fjernet en Meter fra Overfladen, skønnes ubebyggelige".

Paa et under Sagen fremlagt Kort har Landinspektøren med rødt vist dels 300 m Grænsen fra Skov, dels Grænserne for de Omraader, der anses som bebyggelige.

Resultatet er følgende:

Den bebyggelige Del af Matr.Nr. 4a falder indenfor Skovgrænsen.

Af Matr. Nr. 5a - hvorpaa der hviler Landbrugsforpligtelse, skønnes udenfor Skovgrænsen 28.500 Kv. Meter at være bebyggelige.

Landinspektøren tilføjer dog med Hensyn til disse 2 Matrikulsnumre, at der - udenfor 300 m Grænsen - længere ude i Mosen findes enkelte Arealer, der kan bebygges, men de ligger i stor Afstand fra den offentlige Vej.

Følgende hele Matr. Numre anses som bebyggelige: 5x, (4530 Kv.m), 5y (2759 Kv.m) 1br (878 Kv.m), 1cf (984 Kv.m), 1ch (663 Kv.m), 1ci (660 Kv.m), 1ck (788 Kv.m), og 1u (37007 Kv.m + Vej 982 med paahvilende Landbrugsforpligtelse). Disse Arealer ligger udenfor Skovgrænsen.

Af Matr. Numrane 1c, 14h og 14a (alle udenfor Skovgrænsen) skønnes henholdsvis 2500 Kv.m. 6500 Kv.m. og 10.300 Kv.m at være bebyggelige, medens hele Matr.Nr. 14 o, der ligeledes ligger udenfor Skovgrænsen og er 1970 Kv.m. stort, skønnes bebyggeligt. Paa Matr.Nr. 1c, 14h og 14a hviler Landbrugsforpligtelse.

Af Matr.Nr. 14l, hvorpaa der hviler Landbrugsforpligtelse og 14m skønnes henholdsvis 7000 Kv. og 7500 Kv.m. at være bebyggelige (udenfor Skovgrænsen), medens Matr.Nr. 14k og 14ag skønnes at være ubebyggelige.

Matr.Nr. 14r, 2h, 2t og 2s falder indenfor Skovgrænsen. De anses iøvrigt ikke som bebyggelige.

Af Matr.Nr. 14b anses 3800 Kv.m. udenfor og af Matr.Nr. 2g 6500 Kv.m. indenfor Skovgrænsen som bebyggelige. Paa Matr.Nr. 2g hviler Landbrugsforpligtelse.

Nævnet kan tiltræde Landinspektørens Beregninger, bortset fra at Matr.Nr. 14s i det væsentligste maa anses som ubebyggeligt.

Herefter bemærker Nævnet følgende:

Med Hensyn til Matr.Nr. 4a og 5a skønnes det ikke - paa Grund af Landskabets Karakter - nødvendigt at inddrage under Fredningen andet end den Del, der ligger ~~udenfor~~ Skovgrænsen. Endvidere skønnes det at være forsvarligt - af Hensyn til at begrænse Erstatningsudgifterne - at holde Matr.Nr. 5x, 5y, 1br, 1cf, 1ch, 1ci, 1ck og 1u udenfor Fredningen. Forøvrigt bør Fredningen gennemføres i det forslaaede Omfang.

Med Hensyn til Erstatningerne bemærkes følgende:

Der bør ikke tilkendes nogen Erstatning for Fredning af de Arealer, der ligger indenfor Skovgrænsen.

Der findes ej heller Grund til at yde Erstatning for de Arealer, der efter det foran anførte maa anses som uegnede til Bebyggelse. Til Genæld bør der gives Ejerne Ret til at udnytte disse Arealer til Tørveskæring og til Beplantning af Pil.

Med Hensyn til det at en enkelt Ejer udtalte Ønske om tillige at bevare Retten til skove Birk bemærkes, at Skovrideren for Tisvilde-Fredningsværk Skovdistrikt har udtalt, at det - hvis man ønsker et bevare Mosen i dens nuværende Tilstand - ikke kan være rigtigt at forbyde Skovning af Birketræer i Mosen, idet et saadant Forbud ganske givet i Løbet af en kortere Aarrække vil medføre, at hele Mosen bliver skovbevokset.

Dette Synspunkt kan Nævnet tiltræde.

Iøvrigt bemærkes at der findes Bebyggelse paa følgende Matr.Numre:

Matr.Nr. 14 o, 1c, 1ci, 1cf, 1br, 5x og 5y; men af disse falder kun det førstnævnte ind under Fredningen. Naar Nævnets Medlemmer saaledes er naaet til det Resultat, at der ikke bør betales Erstatning for de to foran nævnte Kategorier af Ejendomme, er dette sket efter indgaaende Overvejelse og med Overvindelse af de Betæneligheder, der naturligt har gjort sig gældende.

Afgørende for Nævnet har det f.s.v. angaaer Matr.Nr. 4a og 5a været, at det drejer sig om Landbrugsejendomme, der næppe agtes udstykket til Bebyggelse, og hvor det maa anses som overvejende sandsynligt, at eventuelle Ansøgninger om Dispensation fra Skovbyggegrænsen vilde blive afslaaet.

Med Hensyn til de øvrige Arealer har det været afgørende for Nævnets Standpunkt, at Grundskylden for disse Arealer er saa ringe, at en Erstatning vilde blive uden nogen videre Betydning for den enkelte, samt at den hidtidige Brugsret ikke bliver indskrænket.

Iøvrigt bemærkes om Erstatningerne følgende:

Don den for

Med Hensyn til Landbrugsejendommene Matr.Nr. 1c og 14h, der ejes af Brøndgraver Larsen, fastsættes Erstatningen til 2000 Kr., og med Hensyn til Landbrugsejendommen Matr.Nr. 14a tillægges der Ejeren Gartner Alexius van Hauen en Erstatning paa 2500 Kr.

Ejeren af Matr.Nr. 14 o (der er bebygget) Fru Vesta Magnus har givet Afkald paa Erstatning.

Der tillægges Ejeren af Landbrugsejendommen Matr.Nr. 14l, forannavnede Gartner A. van Hauen 1500 Kr., og Ejeren af Matr.Nr. 14m, Gaardejer Rob. Sylvest 1000 Kr., idet denne Ejendom som foran anført i det væsentligste kan anses som ubebyggelig.

Med Hensyn til Matr.Nr. 14b har Ejeren Fru Valborg Olga Hertz, som anført forbeholdt sig Erstatning. Nævnet skønner imidlertid, at ~~Fredningen~~ maa stemme saaledes med hendes Interesse, at der ikke er Grund til at tillægge hende nogen Erstatning.

Forøvrigt tilkendes der i Overensstemmelse med det foran anførte ingen Erstatninger.

Herefter bestemmes: Arealet Syd for Tibrike Bakker (Ellemosen m.m.) fredes. Dette Areal omfatter følgende Matr.Numre af Tibirke By og Sogn:

1b, 1c, 1ck, 1d, 1e, 1f, 1g, 1h, 1m, 1n, 1o, 1p, 1q, 1r, 1s, 1y, 1z, 1æ, 2b, 2bd, 2g, 2h, 2i, 2k, 2l, 2m, 2n, 2p, 2q, 2r, 2s, 2t, 3a, 3d, 3e, 3f, 3k, 3m, 4a, (dog kun forsaavidt angaar den Del af Ejendommen, der ligger indenfor 300m fra Tisvilde Hegn), 4e, 4f, 5a, (dog kun forsaavidt angaar den Del af Ejendommen, der ligger indenfor 300m fra Tisvilde Hegn), 5c, 14a, 14ag, 14b, 14h, 14k, 14l, 14 o, 14r, og 14s.

Fredningen gaar ud paa følgende:

Arealet skal henligge i sin naturlige Tilstand uden Indgreb af nogen Art.

Det er navnlig forbudt:

1) at opføre Bygninger af enhver Art, herunder Drivhuse, Garager, Boder eller Skure, samt at anbringe Indretninger, der kan virke skæmmende, herunder Ledningsmaster o.lign.

2) at foretage Afgravning eller Opfyldning af det naturlige Jordsmon eller henkaste Affald der paa.

3) at foretage Beplantninger af Arealet, bortset fra lavstammede Piletræer.

4) at anlægge Veje eller Stier. Det skal dog være Ejerne tilladt at skære Tørv og at skove Birk.

Som Erstatning tillægges der:

Brøndgraver Th. Larsen 2000 Kr.

Gartner Alexius van Hauen 4000 Kr.

Gaardejer Rob. Sylvest 1000 Kr.

Da Sagen skønnes at have Betydning for store Dele af Landet, bestemmes det i Medfør af Naturfredningslovens § 7, at Statskassen bør udrede to Trediedele af Erstatningen (altsaa 4666 Kr. 67 Øre), medens Resten udredes af Frederiksborg Amt (altsaa 2333 Kr. 33 Øre).

Kendelsen vil være at tinglyse som servitutstiftende paa de foran nævnte Ejendomme. Paatalerret har Fredningsnævnet for Frederiksborg Amt.

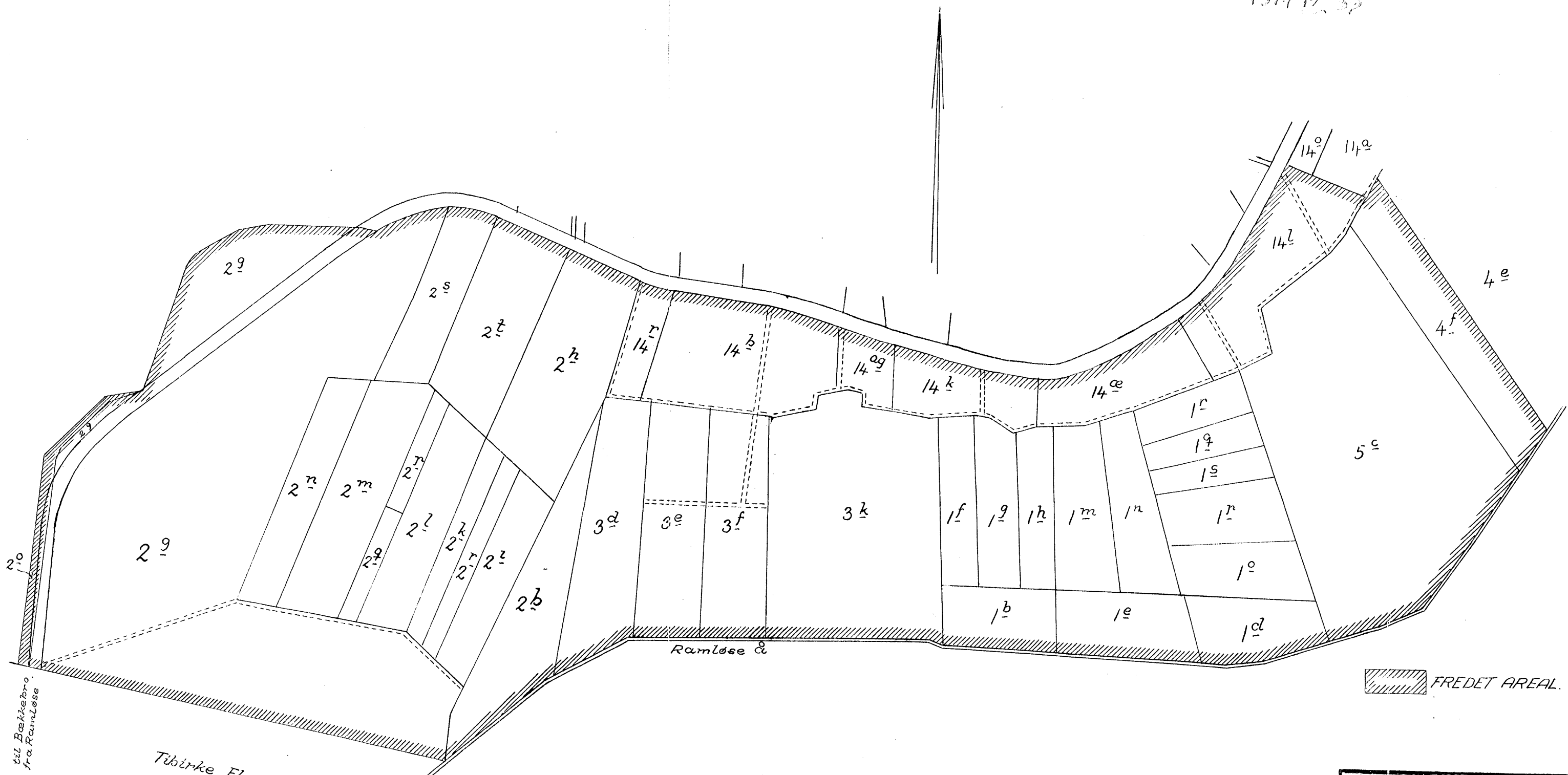
(sign.) J.L. Buch.

(sign.) Carl Poulsen.

(sign.) A.V. Hansen.

Endringer i eller Omstødelse af denne Kendelse kan kun kræves, hvis den inden 4 Uger indankes for Overfredningsnævnet.

KORT>

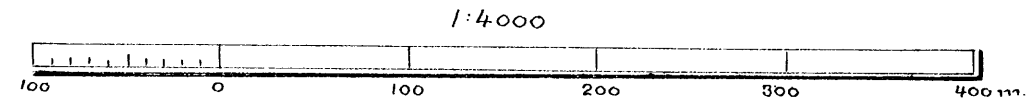

til Bækkebro
fra Ramløse

Tibirke Flyvesand

Ramløse &

 FREDET AREAL.

Naturredningskonsulentens kontor
 København d. 3-5-49.
 By: Tibirke,
 Sogn: Tibirke.
 Plan nr. Fr. 111.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01139.00

Dispensationer i perioden: 22-01-1951 - 10-01-2001

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1951, den 22. januar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af skriftlig votering følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 28. maj 1949 vedrørende fredning af arealer syd for Tibirke bakker.

I skrivelse af 17. marts 1948, ved hvilken landsretssagfører H. Fischer Hansen for ejeren af matr. nr. 2g m.fl. af Tibirke by og sogn, maleren Herman Vedel, indankede den af fredningsnævnet for Frederiksborg amt ^{under} af 8. s.m. afsagte kendelse er det anført, at ejeren kunne indgå på fredningen uden erstatning på betingelse af, at han fik ret til at bygge een ejendom på grunden overfor forpagtergården op mod skoven, samt til at bygge en lejlighed til på sit atelier i mosen.

Efter at særlige forhandlinger herom var ført, kunne overfredningsnævnet indgå på, at der opføres et hus indenfor 300 m fra skoven, dog således, at husets beliggenhed og udscende skal forelægges overfredningsnævnet til godkendelse, hvorom en bestemmelse er optaget i overfredningsnævnets fornævnte kendelse.

Man kunne endvidere indgå på, at det tillades ejeren at bygge en lejlighed til på atelieret i mosen; men dette har ikke fået udtryk i kendelsen.

Da denne undladelse beror på en fejltagelse, vil berigtigelse af kendelsen være at foretage.

T h i b e s t e m m e s :

Overfredningsnævnets kendelse af 28. maj 1949 vedrørende fredning af arealer syd for Tibirke bakker skal ikke være til hinder for, at ejeren af matr. nr. 2g m.fl. bygger en lejlighed til på atelieret i mosen.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

F. Grage

overfredningsnævnets sekretær

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1974, den 5. august, afsagde overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 28. maj 1949 vedrørende fredning af arealer syd for Tibirke bakker. (Ofn. 811/48).

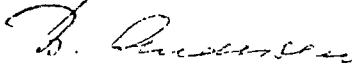
Ifølge denne kendelse har overfredningsnævnet givet tilladelse til opførelse af et hus indenfor 300 meter fra skoven på ejendommen matr.nr. 2 g m.fl., ^{Tibirke} ~~Tivilds~~ by og sogn, tilhørende maleren Herman Vedel, dog at husets beliggenhed og udseende skal forelægges overfredningsnævnet til godkendelse.

Ved overfredningsnævnets tillægskendelse af 22. januar 1951 til samme kendelse er den del af matr.nr. 2 g, smst., der blev tilladt bebygget med een ejendom, præciseret til "--- grunden overfor forpagtergården op mod skoven ..."

Den nuværende ejer, fru Birgitte Boys, har til direktoratet for statsskovvæsenet pr. 1. juli 1969 solgt ovennævnte del af matr.nr. 2 g, der ifølge skrivelse af 29. juni 1970 fra landbrugsministeriet er udstykket og ommatrikuleret som matr.nr. 2 fk, smst. Arealet udgør i alt 16.930 m² og er beliggende nord for Tibirkevejen. Den ved overfredningsnævnets kendelse af 28. maj 1949 og tillægskendelse af 22. januar 1951 tillagte ret til opførelse af et hus, vil herefter,

jfr. de i det endelige skøde nævnte vilkår punkt 3, være at medfølge det af matr.nr. 2 g frastykkede areal - matrikuleret matr.nr. 2 fk, smst. Herefter vil aflysning af byggeretten være at foretage på matr.nr. 2 g m.fl.

Udskriftens rigtighed bekræftes

B. Andersen.

TIBIRKE

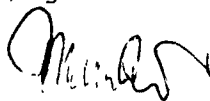
Vedr. plejeplan for Ellemosen i Helsingørskommune

I en skrivelse hertil af 9. juli 1985 har Hovedstadsrådet for ejeren af ovennævnte ejendom ansøgt om nævnets godkendelse af plejeplan.

I den anledning meddeler nævnet herved i medfør af naturfredningslovens § 34 (Overfredningsnævnets kendelse af 28. maj 1949 med tillæg af 22. januar 1951) tilladelse til det ansøgte i overensstemmelse med det fremsendte projekt.

Den således meddelte tilladelse bortfalder i henhold til naturfredningslovens § 64 a, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger ankes til Overfredningsnævnet af den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, Frederiksborg amtsrådet, kommunalbestyrelsen, Fredningsstyrelsen samt anerkendte foreninger og institutioner, der virker for gennemførelse af naturfredningslovens formål. Den meddelte tilladelse må derfor ikke udnyttes før ankefristens udløb, jfr. naturfredningslovens § 58.

P. H. Raaschou
nævnets formand

Hovedstadsrådets fredningsadministration

Skt. Annæ Plads 26

1250 København K.

Fredningsnævnet for Frederiksborg Amt

Stengade 72-74

3000 Helsingør

Tlf. 49 21 09 17

fax. 49 21 46 86

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

1 MAR. 1996

Helsingør, den 29 FEB. 1996

1139.00

Vedr. FS 94/95, matr.nr. 1 g og 1 h Tibirke by, Tibirke.

Ved skrivelse af 25. oktober 1995 har Frederiksborg Amt for ejeren af ovennævnte ejendom ansøgt om nævnets tilladelse til at oprense et vandhul på den nordligste del af ejendommene, hvor nedfaldent løv og bevoksning efterhånden har lukket vandspejlet.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. maj 1949, der har til formål at sikre den landskabeligt værdifulde udsigt fra Bækkebrovej ud over Ellemosen. Ifølge fredningsbestemmelserne skal arealet henligge i sin naturlige tilstand uden indgreb af nogen art. Det er navnlig forbudt bl.a. at foretage afgravning eller opfyldning af det naturlige jordsmon eller at henkaste affald derpå.

I den anledning meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 tilladelse til det ansøgte.

Tilladelsen bortfalder i henhold til naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet af adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger o.lign, som har en væsentlig interesse i afgørelsen. En eventuel klage stiles til Naturklagenævnet og indsendes til fredningsnævnet.

Den meddelte tilladelse må derfor ikke udnyttes før klagefristens udløb uden rettidigt indgivet påklage, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3.

Et eventuelt sagsanlæg til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Thorkild Bendsen
nævnets formand

AD 1211/2-0001

AKT 2

REG. NR. 1139.00

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
16 JAN. 2001

Udskrift af mødeprotokollen

for

Fredningsnævnet for Frederiksborg Amt

Den 10. januar 2001, kl. 9.30 afholdt Fredningsnævnet for Frederiksborg Amt møde på ejendommen Bakkedalen 15, 3220 Tisvildeleje i sagen

FS 73/2000. Ansøgning om tilladelse til om- og tilbygning af ejendommen matr. nr. 3 e, 3 f og 14 g Tibirke by, Tibirke, beliggende Bakkedalen 15, Tisvildeleje i Helsingør Kommune.

For Fredningsnævnet mødte formanden, dommer Thorkild Bendsen, nævnsmedlemmerne Niels Olesen og Lejf Degnbol, sekretær Charlotte van der Zee samt juridisk sekretær Ulla Tange Christensen.

For Frederiksborg Amt deltog Jørgen Heinemeier.

For Helsingør Kommune deltog Sten Badsberg og Johnny Kampmann.

For Tisvilde Statsskovdistrikt deltog Niels Worm.

For Danmarks Naturfredningsforening lokalkomité deltog Jens Prom.

For Foreningen af Grundejere i Tibirke Bakker deltog Torkel Dahl, Christian Nellemann og Lars Hinrichsen.

For ejeren, Cobra Invest 1974 A/S deltog Preben Plum og Birgit Majlund.

Ejendommens staldbygning og gård blev besigtiget udvendigt.

Birgit Majlund redegjorde for ansøgningen og oplyste, at ejeren ønsker at bevare porten samt gårdens opbygning og symmetri. Om- og tilbygningen vil blive udført i samme stil som resten af ejendommen, d.v.s. med palærunder og stråtag. Ved ombygning af stalden vil kampestensmuren blive reableret og planterne bevaret, evt. flyttet, hvis det er nødvendigt. Mellern staldgavlen og kampestensmuren vil blive en afstand på ca. 1 m for at undgå fugtproblemer og for at give plads til trappe til kælder, som skal etableres under nybygningen. Ejendommen har et samlet beboelsesareal på 299 m² og et grundareal på ca. 10,5 ha. Der er stadig landbrugspligt på ejendommen. Til- og ombygningen i stalden skal bruges til atelier og til gæstebolig, men ikke til erhverv.

Ad. 2001-1211/2-0001

Ejendommens øvrige bygninger besigtigedes udvendigt og indvendigt for så vidt angår den sydlige længe.

Birgit Majlund oplyste, at ejeren ønsker at ændre på rumindelingen i den sydlige længe, da den med den eksisterende indretning fremstår meget mørk. Karnappen skal forlanges med 2 m, så køkkenet kan flyttes ud i karnappen der indrettes med kip. Ejeren vil muligvis ønske at isætte en dør i gavlen og isætte et trekantet vindue øverst i gavlen for at give mere lys i rummet. Mange ejendomme i området har lignende gavlvinduer. Ombygningen skal være i samme stil som resten af ejendommen, d.v.s. med palæruder og stråtag.

Torkel Dahl oplyste, at grundejerforeningen er positiv over for det fremlagte projekt vedr. ombygning af stalden. Foreningen lægger vægt på at udgravningen af skrænten begrænses mest muligt. De tre vinduer ud mod vejen bør reduceres i størrelsen. Grundejerforeningen har ikke fået forelagt projektet med ombygning af den sydlige længe og kan på nuværende tidspunkt alene tilkendegive, at foreningen ikke har principielle indvendinger mod udvidelsen. Ifølge deklaration fra 1946 er der forbud mod at bygge mere på ejendommen. Der har været flere ombygninger på ejendommen med en reduktion af boligarealet til følge. Den tidligere ejer har opgjort, at der således resterer 35 m² i forhold til det bebyggede areal i 1946.

Sten Badsberg henviste til Helsing Kommunes skriftlige udtalelse i sagen og bemærkede, at udgravningen af skrænten er forholdsvis stor. Under den politiske behandling blev drøftet den mulighed, at tilbygning af stalden i sin helhed placeres i gården, således at en udgravning af skrænten undgås.

Birgit Majlund oplyste, at ejeren har fravalgt at bygge ud i gården for at bevare det eksisterende gårdrum og af hensyn til symmetrien i staldbygningen.

Johnny Kampmann bemærkede, at kommunen ikke direkte har forholdt sig til ombygningen af den sydlige længe, da deklarationen ikke omhandler udformning af bygninger.

Thorkild Bendsen bemærkede, at udformning af bygninger er omfattet af Fredningsnævnets kompetence.

Niels Worm oplyste, at statsskovdistriktet ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Jens Prom oplyste, at naturfredningsforeningen ikke har afgørende indvendinger imod det ansøgte. Det er vigtigt, at træet på skrænten bevares, og at bygningerne bevarer deres karakter. Der bør udvises tilbageholdenhed med at tillade større tag- og glasflader på den sydlige længe, da det ændrer bygningens karakter.

Jørgen Heinemeier oplyste, at amtet ikke har principielle indvendinger imod det ansøgte. Amtet er enig med grundejerforeningen i, at afgravning af skrænten skal begrænses mest muligt. Amtet kan ikke anbefale et trekantet glasvindue i gavlen på karnappen i den sydlige længe.

Birgit Majlund spurgte, om der er indvendinger imod etablering af kviste i taget på sydlængen.

Jens Prom oplyste, at naturfredningsforeningen vil være imod kviste.

Torkel Dahl spurgte, om Fredningsnævnet inddrager deklARATIONEN af 1946 i afgørelsen.

Thorkild Bendsen oplyste, at nævnet ikke inddrager deklARATIONEN i afgørelsen, og at tilladelse til det ansøgte også skal indhentes hos grundejerforeningen som påtaleberettiget i henhold til deklARATIONEN.

Efter votering traf nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, følgende

A F G Ø R E L S E:

Der meddeles ejeren af matr.nr. 3 e, 3 f og 14 g Tibirke by, Tibirke, Cobra Invest 1974 A/S, tilladelse til at foretage udvidelse af staldbygningen i overensstemmelse med det fremsendte projekt.

Det bemærkes, at Fredningsnævnet alene har taget stilling til bygningernes placering, udseende og størrelse, men ikke til spørgsmålet om afgravning af bakken, idet Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1957 ikke indeholder forbud mod terrænændringer.

Fredningsnævnet har ikke principielle indvendinger imod udvidelse af ejendommens sydlænge med 8 m². Den endelige udformning af udvidelsen skal imidlertid godkendes af nævnet på grundlag af et detailprojekt.

Tilladelsen til udvidelsen af staldbygningen bortfalder i henhold til naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet af adressaten for afgørelsen, ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører, offentlige myndigheder og lokale foreninger o.lign., som har en væsentlig interesse i afgørelsen samt landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser. En eventuel klage stiles til Naturklagenævnet og indsendes til fredningsnævnet.

Den meddelte tilladelse må derfor ikke udnyttes før klagefristens udløb. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3.

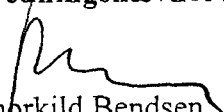
Niels Olesen

Thorkild Bendsen
nævnets formand

Lejf Degnbøl

Udskriftens rigtighed bekræftes

Fredningsnævnet for Frederiksborg Amt, den 15. januar 2001

Thorkild Bendsen

Fredningsnævnet for Nordsjælland

Kannikegade 1
3400 Hillerød
Tlf. 47 33 87 00
Fax. 48 20 00 31
E-mail: oti@domstol.dk

Den 21. maj 2008 traf Fredningsnævnet for Nordsjælland afgørelse i sagen:

FS 15/2008 Udsætning af bævere i Ellemose i Gribskov Kommune

Ansøgning

Skov- og Naturstyrelsen har ved brev af 21. februar 2008 ansøgt Fredningsnævnet om tilladelse til at udsætte bævere og herunder etablere 1-2 kunstige bæverbo/bæverhytter i Holløse Bredning og Ellemose i Gribskov Kommune. Bæverboerne forudsættes at få et ydre omfang på 3 x 5 m og en højde på ca. 1,5 m og forudsættes placeret på kanten af en afvandingsgrøft eller alternativt på kanten af en tidligere tørvegrav. For at sikre, at bæverens adgang til boet til stadighed er dykket under vandspejlet, indebærer etableringen af boet endvidere gravning af en mindre rende med en længde på 2 - 3 m og et profil på ca. 0,3 x 0,4 m. Boet opbygges af grene, kviste og planedele fra det nære lokalområde, hvilket betyder hurtigt henfald i det omfang bæveren fraflytter boet. Det er styrelsens vurdering, at opbygningen af 1-2 bæverbo/bæverhytter i Ellemose vil kunne rummes inden for fredningen af et område ved Ellemose i Tibirke Bakker (OFN 811/48). Det fremgår af ansøgningen, at Skov- og Naturstyrelsen også påtænker at udsætte bævere andre steder inden for Arresøoplandet ved Alsønderup Enge, Store Gribsø, Vinderød Vig og Nørremosen, der ikke er fredet.

Fredningsbestemmelser

Udsætningsområdet ved Ellemose er omfattet af Overfredningsnævnets fredningskendelse af 28. maj 1949. Formålet med fredningen er at forhindre bebyggelse og udsigtsforstyrrende beplantninger. Arealet skal efter fredningen henlægges i sin naturlige tilstand uden indgreb af nogen art. Det er forbudt at opføre bygninger, at foretage afgravning eller opfyldninger eller henkaste affald, at foretage beplantninger - bortset fra lavstammede piletræer - at anlægge veje eller stier. Det er dog tilladt ejeren at skære tørv og at skove birk.

Udsætningsplan for bævere i Arresøoplandet

Skov- og Naturstyrelsen har ved udsætningsplan for bævere i Arresøoplandet 2007 foretaget en række vurderinger af, hvilke konsekvenser det vil have at udsætte bævere i Arresøoplandet. Bæverens biologi er kort beskrevet på side 12-13. Udsætningsområdet ved Ellemose og Holløse Bredning er beskrevet på side 17-20, og det er herunder gennemgået, hvilke dyrearter, og herunder rødlistede og fredede arter, der er i området. Bæverens indflydelse på vegetationen i området er vurderet på side 38, mens indflydelsen på dyrelivet er vurderet på side 40-41. Vurderinger i forhold til internationale naturbeskyttelsesbestemmelser er for så vidt angår Ellemose foretaget på side 42-44, 51, 52, 58 og 59. Særligt for så vidt angår fældning af træer er der vurdering på side 61. Spredningsmulighederne er gengivet på side 64 og 65. På side 65-67 vurderes den fremtidige bestandsstørrelse i Arresøoplandet, og det angives her, at der vurderes at være føde til ca. 20-29 familier i Ellemose og Holløse Bredning. Endvidere henvises til bilag 8 om plantelister på side 81-83.

Udtalelser

Gribskov Kommune har ved brev af 2. april 2008 oplyst, at kommunen har besigtiget området ved matr.nr. 3e Tibirke By, Tibirke, hvor bæverboerne ønsker placeret. Det anføres, at arealerne er mose, som er groet kraftigt til i pil og anden trævækst som vist ved vedlagte fotografier. Vest for matr.nr. 3e ligger et lysåbent areal, hvor der er opvækst af birketræer. Det oplyses, at udsætningsstedet ligger ca. 50 m fra Ramløse Å. Kommunen vurderer ikke, at bæverbo på matr.nr. 3e Tibirke By, Tibirke, strider mod fredningens formål. Bæverboet vil ikke være udsigtsforstyrrende, da bæverboet er bygget af naturligt materiale, er ca. 1,5 m højt og er skjult af eksisterende bevoksning. Gribskov Kommune kan anbefale opsætning af bæverbo på ejendommen. I forbindelse med en eventuel bæverudsætning vurderer kommunen, at bævernes aktiviteter ikke vil stride mod fredningens formål, da man kan forvente, at bæverne ved fældning af opvækst vil medvirke til en mere lysåben karakter af området. Området er omfattet af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 106 og EF-habitatområde nr. 118. Kommunen vil sikre, at der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der forringer de naturtyper eller arter, det internationale naturbeskyttelsesområde er udpeget for at beskytte.

Ved brev af 25. marts 2008 har Halsnæs Kommune bemærket, at de påtænkte bæverudsætninger inden for kommunens grænser ikke berører nogen fredninger direkte. Kommunen henleder dog opmærksomheden mod, at bredarealet samt bevoksninger langs Arresøkanal i og ved Frederiksværk er fredet ved Fredningsnævnets kendelse af 27. februar 1969. Det fremgår af fredningsresumeeet, at "Bevoksningen langs kanalerne, derunder allétræerne i Allégades østlige side, skal bevares og må ikke fældes eller beskæres, uden hvor forstlige eller sikkerhedsmæssige hensyn kræver det, og genplantning skal da straks ske". Kommunen vil ikke udelukke, at udsatte bævere før eller siden vil fouragere i og langs med Arresø-kanalen og herved eventuelt anrette skader på den fredede bredbevoksning. Kommunen finder imidlertid, at eventuelle småskader forbundet hermed, hurtigt kan udbedres, og at tilfældigt bævergrav på den fredede bevoksning i øvrigt ikke har afgørende betydning for formålet med fredningen her.

Hillerød Kommune har ved breve af 28. marts 2008 og 21. april 2008 påpeget, at bæveren med tiden vil sprede sig til andre områder, og kommunen har i den forbindelse gjort opmærksom på, at LI. Lyngby Mose ved Arresøens bred er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 17. november 1989. Det fredede område inkluderer et botanisk interesseområde. Af fredningsresumeeet fremgår bl.a., at fredningen har til hovedformål at sikre de botaniske værdier. Det er kommunens vurdering, at det ikke kan udelukkes, at de udsatte bæveres aktiviteter kan medføre opstuvninger af vand og oversvømmelser, som kan have negative konsekvenser for det botaniske interesseområde, samt at eventuelle oversvømmelser af det botaniske interesseområde kan have afgørende betydning for fredningens formål, der ikke bør fraviges. Hillerød Kommune har dog ingen bemærkninger til ansøgningen om udsætning af bævere i den fredede del af Ellemose i Gribskov Kommune.

Miljøcenter Roskilde har ved brev af 25. marts 2008 anført, at Miljøcenteret opfatter ansøgningen som alene rettet mod godkendelsen af de påtænkte terrænreguleringer i mosen på matr.nr. 3e Tibirke By, Tibirke, i Gribskov Kommune. Om habitatdirektivets bestemmelser for området, henvises til vurderingen i udsætningsplanen for bævere i Arresøoplandet. Miljøcenteret oplyser, at det er enig i Skov- og Naturstyrelsens vurdering af, at det ansøgte bæverbo kan rummes indenfor fredningens formål, idet bævere normalt vil opholde sig i og ved vandområder med over 50 cm dybt vand.

Danmarks Naturfredningsforening har ved brev af 12. marts 2008 vurderet, at bæverboerne kan opføres i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne. Foreningen ser positivt på en reintroduktion af bævere i Arresøen med opland og anbefaler således udsætningen.

Fredningsnævnets afgørelse og begrundelse

Afgørelsen er truffet af nævnsmedlemmerne Olaf Tingleff (formand), Niels Olesen og Lau Jensen.

Afgørelsen omfatter ansøgning om udsætning af bævere ved Ellemose. Den ansøgte udsætning af bævere og opførsel af bæverboer inden for pågældende fredningen vurderes ikke at være i strid med fredningens formål.

Indgrebet i områdets naturlige tilstand vurderes endvidere at være begrænset og vil have naturforbedrende karakter, bl.a. i forhold til de naturtyper og arter, som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte. Fredningsnævnet kan i den forbindelse tilslutte sig de vurderinger, der fremgår af Skov- og Naturstyrelsens udsætningsplan. Nævnet er herved opmærksom på, at det er realistisk, at udsatte bævere, eller disses efterkommere, med tiden vil sprede sig til andre lokaliteter og herunder muligt til andre fredede områder, jf. herved også Halsnæs og Hillerød Kommunes udtalelser.

Idet ansøgningen ikke på det foreliggende grundlag i øvrigt giver Fredningsnævnet anledning til bemærkninger, meddeler nævnet herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, tilladelse til det ansøgte.

Tilladelsen må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen på 4 uger, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, jf. stk. 1. Tilladelsen bortfalder efter § 66, stk. 2, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse.

Olaf Tingleff

Vejledning om klage

Afgørelsen kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet af adressaten for afgørelsen, ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører, offentlige myndigheder og lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen samt landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser. Klage skal stiles til Naturklagenævnet og sendes til Fredningsnævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet tilsende klageren en opkrævning. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrdordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold i sin klage.

Denne afgørelse er sendt pr. e-mail til:

Gribskov Kommune

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite Gribskov

Halsnæs Kommune

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite Halsnæs

Hillerød Kommune

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite Hillerød

Danmarks Naturfredningsforening

By- og Landskabsstyrelsen (SNS-442-00049)

Miljøcenter Roskilde
Friluftsrådet v/Gunnar Brusch
DOF
DOF lokalafdeling for Nordsjælland

Fredningsnævnet for Nordsjælland

Sdr. Jernbanevej 18B

3400 Hillerød

Tlf. 47 33 87 00

Fax. 47 33 87 80

E-mail: nordsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 4. august 2013 traf Fredningsnævnet for Nordsjælland afgørelse i sagen:

FS 035/2013 – Ansøgning om tilladelse til oprensning og nygravning af vandhuller i Ellemosen i Gribskov Kommune.

Fredningsbestemmelser og tidligere afgørelser:

Ved afgørelse af 11. november 2013 (FS 077/2012) meddelte Fredningsnævnet for Nordsjælland Gribskov Kommune principgodkendelse til, at der kunne foretages oprensning og nygravning af vandhuller i Ellemosen i Gribskov kommune. Af afgørelsen fremgår:

” ...

Et område ved Ellemosen i Gribskov Kommune er omfattet af Overfredningsnævnets fredningskendelse af 28. maj 1949. Formålet med fredningen er at forhindre bebyggelse og udsigtsforstyrrende beplantninger m.v. Arealet skal efter fredningens bestemmelser henligge i sin naturlige tilstand uden indgreb af nogen art. Det er forbudt at opføre bygninger af enhver art, herunder drivhuse, garager, boder eller skure, samt at anbringe indretninger, der kan virke skæmmende, herunder ledningsmaster o. lign., at foretage afgravning eller opfyldning af det naturlige jordsmon eller henkaste affald herpå, at foretage beplantninger af arealet bortset fra lavstammede piletræer, at anlægge veje og stier. Det er dog tilladt ejerne at skære tørv og skove birk. Fredningsnævnet meddelte den 29. februar 1996 tilladelse til, at der på ejendommen matr. 1g og 1h Tibirke By, Tibirke, kunne foretages oprensning af et vandhul, hvor nedfaldent løv og bevoksning efterhånden havde lukket vandspejlet.

Ansøgningen:

Gribskov Kommune har ved skrivelse af 17. september 2012 tilskrevet Fredningsnævnet for Nordsjælland således:

”

Gribskov Kommune søger om principiel tilladelse til oprensning og nygravning af vandhuller i Ellemosen i forbindelse med et EU Life projekt - Dragon Life. Ellemosen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af den 28. maj 1949.

Projekt Dragon Life

Dragon Life projektet er støttet af EU's LIFE fond. Projektets formål er, at gøre en særlig indsats for at sikre væsentlige bestande af den akut truede stor kærguldsmed og den sårbare løgfrø. Begge arter er bilag IV arter i følge Habitatsdirektivet.

Projektet i Ellemosen fokuserer på stor kærguldsmed og har til formål at forbedre og udvide levesteder for arten. Dette opnås ved oprensning eller nygravning af vandhuller samt rydning af skyg-

gende trævækst. Tilgroning med skyggende træer, buske og rørsump forringer kvaliteten af guldsmedens levesteder. Dette vil på længere sigt reducere muligheden for opretholdelse af en yngledygtig bestand af arten i området.

Stor kærguldsmed er allerede registreret i Ellemosen, og forbedring og etablering af potentielle levesteder forventes derfor at øge sandsynligheden for spredning af arten til andre lokaliteter i området.

Supplerende information om stor kærguldsmed og Dragon Life projektets forløb i Gribskov kommune er vedlagt i bilag 1.

Ansøgningen

Indenfor det område som er vist på bilag 2, er det projektets formål at udpege 20 lokaliteter i Ellemosen, hvor der kan dannes potentielle levesteder for stor kærguldsmed.

Projektområde

Projektet dækker Ellemosen nord for Ramløse Å og er derfor spredt ud over mange matrikler. Der søges om principiel stillingtagen til projektet i fredningen og en konkret ansøgning vil følge når en mere specifik udvælgelse af lokaliteter er foretaget. Nogle af matrikel ejerne i Ellemosen er i 2009 blevet kontaktet og har forhåndsaccepteret at der etableres eller oprenses vandhuller på deres matrikel.

Ellemosen blev tidligere brugt til græsning, træhugst og tørveskær og er i dag præget af gamle tørvegrave og er under tilgroning af birk og pil. Eksempler på tilgroningen er vedlagt i bilag 3.

Ansøgningen består derfor i:

- delvis rydning af pile- og birkebevoksning omkring udvalgte gamle tørvegrave
- oprensning af udvalgte gamle tørvegrave
- nygravning af vandhuller

Der foreslås at der oprenses 10 vandhuller og nygraves 10.

Opgravet jord foreslås deponeret indenfor fredningen i Ellemosen i et 10-20 cm lag i pilekrat områder. Dette vurderes ikke at have negativ effekt på området, da det opgravede jord er tørvejord og som udgangspunkt næringsfattigt.

Allerød Kommune er også en del af DragonLife projektet og har med succes dannet ynglehuller for stor kærguldsmed i den fredede Kattehale Mose ved rydning af træer og opvækst samt reetablering af en række mindre vandhuller.

Fredning og anden lovgivning

....

Natura 2000

Ellemosen er omfattet af Natura 2000 plan nr. 134 (Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose). Natura 2000 området består af habitatområde H118 og fuglebeskyttelsesområde F106. Stor kærguldsmed er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området og er en bilag IV art. Yderligere arter på ud-

pegningsgrundlaget er bl.a. stor vandsalamander. Natura 2000 områder i og i nærheden af Ellemosen er vist på bilag 4.

Af naturtyper på udpegningsgrundlaget, der potentielt kan blive påvirket af Dragon Life projektet, er elle- og askeskove (naturtype 91 E0) og brunvandede søer (naturtype 3160). Ingen af vandhullerne i projektet er placeret i elle- og aske skov, men i pile- og birkebevoksning.

Naturbeskyttelsesloven

Ellemosen er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, der specificerer at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af moser og lignende, der er over 2500 m².

Vurdering

Fredningen

Gribskov Kommune vurderer, at oprensningen af gamle tørvegrave og nygravning af vandhuller i Ellemosen, kræver dispensation fra fredningsbestemmelserne (særligt fredningsbestemmelse stk. 2). Dog vurderer kommunen at der ikke kræves dispensation til rydning af pil- og birkebevoksningen i og omkring vandhuller.

Natura 2000

Det er kommunens vurdering at tiltag i forbindelse med Dragon Life projektet ikke vil medføre forringelse eller væsentlig forstyrrelse af de særligt beskyttede naturtyper og beskyttede arter, der er på udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde. Tværtimod medfører projektet en forbedring af levesteder for stor kærguldsmed og stor vandsalamander som begge er på udpegningsgrundlaget.

Det vurderes yderligere, at elle- og askeskov områderne i Ellemosen ikke bliver påvirket af projektet, da bevoksningen omkring de udvalgte vandhuller kun består af pil og birk. Den beskyttede elle og aske skov bliver således ikke fældet. Samtidig opnås der forbedret kvalitet af brunvandede søer.

Naturbeskyttelsesloven

Gribskov Kommune er sindet at meddele dispensation for Naturbeskyttelseslovens §3, da projektet vil medføre en forbedring af naturtilstanden i sø og mose og samtidig forbedrer levesteder for stor kærguldsmed og stor vandsalamander.

....”

Som tillæg til ansøgningen er medsendt de i skrivelsen nævnte bilag.

Hørings svar:

Naturstyrelsen, Det åbne Land, har i skrivelse af 31. oktober 2012, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4, blandt andet oplyst, at Ellemosen er omfattet af Natura 2000 plan nr. 134 /Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose). Natura 2000 området består af habitatområde H118 og fuglebeskyttelsesområde F106.

Fredningsnævnets afgørelse:

...

Fredningsnævnet finder dog i denne sag at kunne udtale, at det forelagte projekt vurderes ikke at være i strid med fredningens formål. Indgrebet i områdets naturlige tilstand vurderes endvidere at være begrænset og vil have naturforbedrende karakter blandt andet i forhold til de naturtyper og arter, som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte. Ansøgningen giver på det foreliggende grundlag heller ikke i øvrigt fredningsnævnet anledning til bemærkninger.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en foreslået eller fastsat fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. lovens § 50, stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningsnævnet finder efter det foreliggende at kunne lægge til grund, at ansøgningen om dispensation fra fredningsbestemmelserne og om godkendelse ikke vil stride mod fredningens formål og vil være af underordnet betydning i forhold til dette. Fredningsnævnet finder endvidere, at det ansøgte ikke er hindret af de hensyn, som fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2-4. Fredningsnævnet meddeler herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, sin principielle dispensation til det ansøgte. Fredningsnævnets endelige stillingtagen vil dog først kunne ske, når der foreligger et konkret projekt, der opfylder de ovenstående krav. Den nu meddelte dispensation giver således ikke tilladelse til at udføre konkrete tiltag, hvis forudsætning beror på fredningsnævnets godkendelse.

...”

Ansøgningen og Gribskov Kommunes udtalelse:

Gribskov Kommune har herefter den 24. april 2013 fremsendt et konkret projekt med henblik på fredningsnævnets endelige godkendelse. Det fremgår heraf, at der ansøges om tilladelse til oprensning af en tørvegrav på ca. 1.000 m² på ejendommen matr. nr. 3e Tibirke By, Tibirke i Ellemosen og nygravning af en sø på op til 1.200 m² på ”Uglebakken” på ejendommen matr. nr. 2fl Tibirke By, Tibirke. Jorden fra gravning af søen udsprede jævnt på sammen ejendom. Der ansøges samtidig om tilladelse til udtynding af trævækst ved kanten af nogle mindre arealer med lavere vandspejl på ejendommen matr. nr. 3e Tibirke By, Tibirke. Det ansøgte er vist på bilagt kortmateriale. Det ansøgte er til dels et supplement til en af fredningsnævnet tidligere meddelt tilladelse af 17. februar 2013 (FS 107/2012). Kommunen vurderer, at det nu ansøgte vil have naturforbedrende karakter blandt andet i forhold til de naturtyper og arter, som det internationale naturbeskyttelsesområde er udpeget for at beskytte.

Høringssvar:

Danmarks Naturfredningsforening, Gribskov afdeling, har den 12. maj 2013 meddelt, at foreningen ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Naturstyrelsen, Det åbne land, har i skrivelse af 27. juni 2013, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4, henvist til den udtalelse, som styrelsen afgav i forbindelse med fredningsnævnets afgørelse under nr. FS 077/2012.

Fredningsnævnets afgørelse:

Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en foreslået eller fastsat fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående

afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. lovens § 50, stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningsnævnet finder at kunne lægge til grund, at ansøgningen om dispensation fra fredningsbestemmelserne ikke vil stride mod fredningens formål og vil være af underordnet betydning i forhold til dette. Fredningsnævnet finder endvidere, at det ansøgte ikke er hindret af de hensyn, som fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2-4. Fredningsnævnet meddeler herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til det ansøgte.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af § 10, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1173 af 11. november 2006 om forretningsorden for fredningsnævn.

Tilladelsen må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen på 4 uger, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, jf. stk.1.

Tilladelsen bortfalder efter naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra tilladelsens meddelelse eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Tilladelsen omfatter ikke de eventuelle tilladelser, som skal meddeles af andre myndigheder.

Toftager
Nævnets formand

Vejledning om klage

Afgørelsen kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af adressaten for afgørelsen, ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører, offentlige myndigheder og lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen samt landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser. Klage skal stiles til Natur- og Miljøklagenævnet og sendes til Fredningsnævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Når Natur- og Miljøklagenævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet, vil Natur- og Miljøklagenævnet tilsende klageren en opkrævning. Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetaling kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold i sin klage.

Denne afgørelse er sendt pr. e-mail til:

Gribskov Kommune, att: Nina Kjær Pedersen, nkped@gribskov.dk

Gribskov Kommune

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening i Gribskov

Naturstyrelsen

Naturstyrelsen, Det åbne land

Friluftsrådet

Friluftsrådet v/Poul Erik Pedersen

DOF

DOF Nordsjælland